

A patrusprezecea Olimpiadă internațională de lingvistică

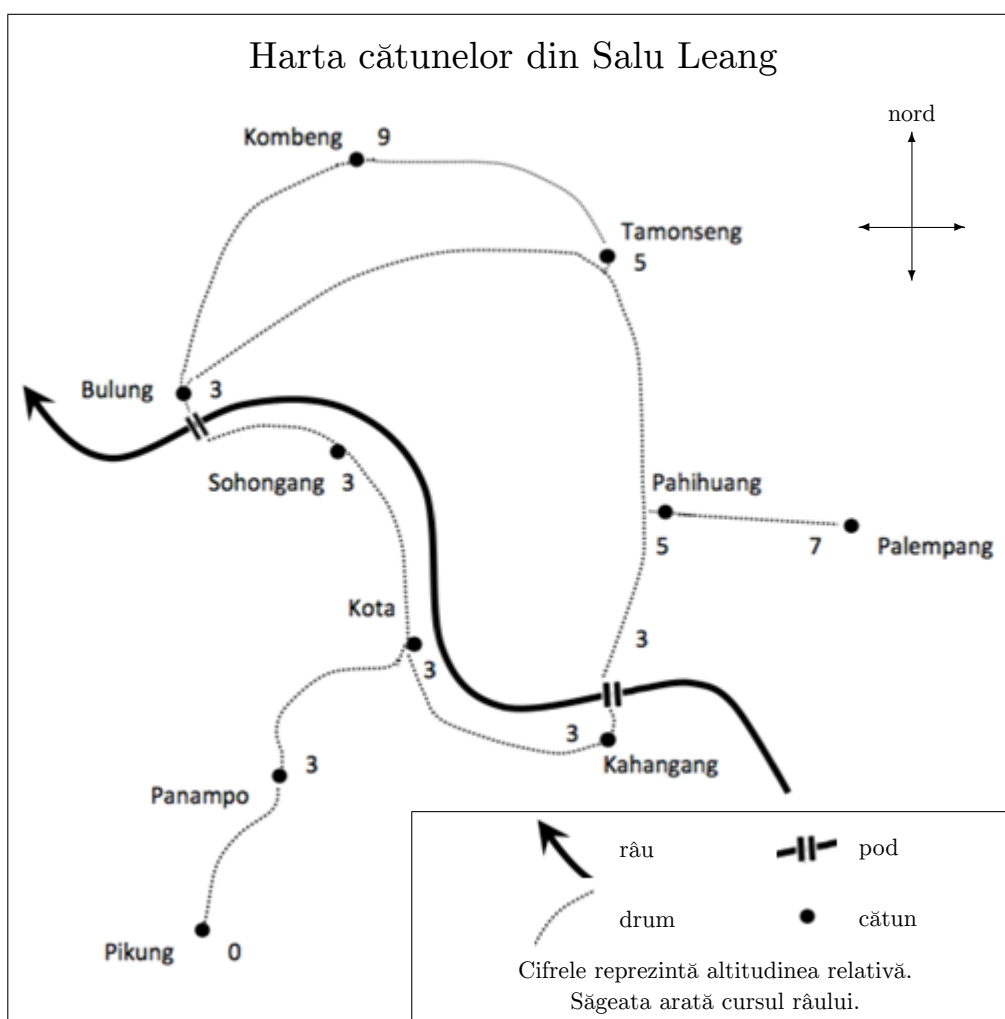
Mysore (India), 25–29 iulie 2016

Probleme pentru competiția individuală

Nu copiați datele oferite de problemă. Rezolvați fiecare problemă pe o foaie (sau foi) separată (separate). Scrieți pe fiecare foaie numărul problemei, numărul locului dvs. și numele dvs. de familie. Altfel, rezultatele dvs. ar putea fi atribuite în mod greșit unui alt participant.

Răspunsurile trebuie să fie bine argumentate. Un răspuns dat fără explicație, chiar dacă este absolut corect, va primi un punctaj scăzut.

Problema nr. 1 (20 de puncte) Un lingvist a venit la Salu Leang (Sulawesi) să studieze limba aralle-tabulahan. El a vizitat mai multe cătune din Salu Leang (vezi harta¹) și i-a întrebat pe localnici: **Umba launggola?** ‘Unde mergi?’

¹Denumirile cătunelor sunt autentice, dar nu și harta.

Iată răspunsurile pe care le-a primit. Din ele lipsesc unele cuvinte.

- În cătunul **Kahangang**:
  - Lamaoä' bete' di Bulung.
  - Lamaoä' sau di Kota.
  - Lamaoä' ____₁ di Palembang.
- În cătunul **Kombeng**:
  - Lamaoä' pano di Pahihuang.
  - Lamaoä' tama di Sohongang.
  - Lamaoä' naung di Tamonseng.
  - Lamaoä' ____₂ di Palembang.
- În cătunul **Kota**:
  - Lamaoä' dai' di Kombeng.
  - Lamaoä' dai' di Palembang.
  - Lamaoä' naung di Pikung.
  - Lamaoä' ____₃ di Bulung.
  - Lamaoä' ____₄ di Sohongang.
- În cătunul **Palempang**:
  - Lamaoä' bete' di Kahangang.
  - Lamaoä' dai' di Kombeng.
  - Lamaoä' pano di Panampo.
  - Lamaoä' sau di Sohongang.
  - Lamaoä' ____₅ di Bulung.
  - Lamaoä' ____₆ di Kota.
  - Lamaoä' ____₇ di Pahihuang.
- În cătunul **Pahihuang**:
  - Lamaoä' naung di Bulung.
  - Lamaoä' naung di Pikung.
- În cătunul **Bulung**:
  - Lamaoä' pano di Pahihuang.
  - Lamaoä' pano di Panampo.
  - Lamaoä' ____₈ di Kota.
  - Lamaoä' ____₉ di Pikung.
- În cătunul **Panampo**:
  - Lamaoä' tama di Kahangang.
  - Lamaoä' pano di Tamonseng.
  - Lamaoä' ____₁₀ di Kota.
- În cătunul **Pikung**:
  - Lamaoä' pano di Kota.
  - Lamaoä' dai' di Pahihuang.
  - Lamaoä' sau di Sohongang.
  - Lamaoä' ____₁₁ di Bulung.
  - Lamaoä' ____₁₂ di Kahangang.
  - Lamaoä' ____₁₃ di Panampo.
- În cătunul **Sohongang**:
  - Lamaoä' bete' di Bulung.
  - Lamaoä' tama di Kahangang.
  - Lamaoä' tama di Kota.
  - Lamaoä' dai' di Pahihuang.
- În cătunul **Tamonseng**:
  - Lamaoä' pano di Pahihuang.
  - Lamaoä' pano di Panampo.
  - Lamaoä' ____₁₄ di Kahangang.
  - Lamaoä' ____₁₅ di Palembang.

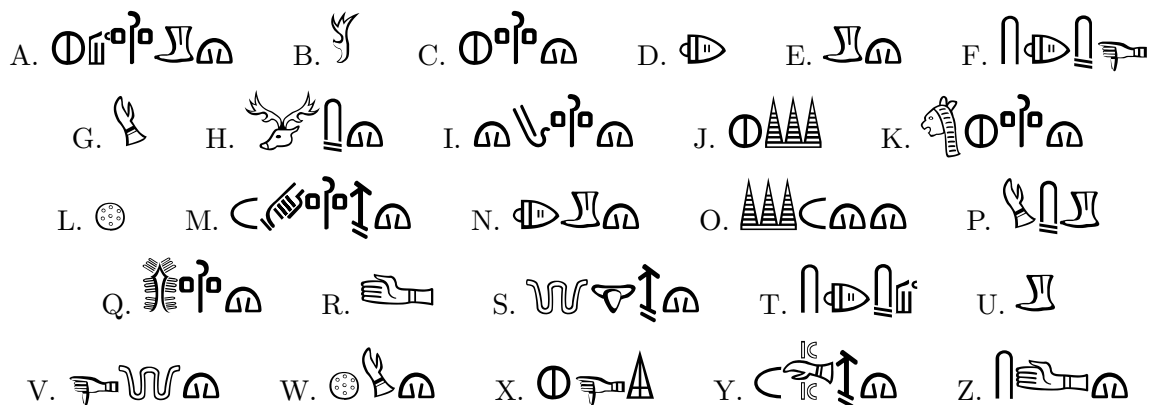
Adăugați cuvintele lipsă.

⚠ Limba aralle-tabulahan face parte din familia austroneziană. Este vorbită de circa 12 000 de persoane în Indonezia. —Xenia Ghiliarova

Problema nr. 2 (20 de puncte) Sunt date cuvinte în limba luwiană, înscrise cu litere latine, și traducerea lor în limba română:

1. runtiyas ‘cerb’	8. sanawas ‘bun’
2. patis ‘picior’	9. nimuwizas ‘fiu’
3. harnisas ‘cetate’	10. zitis ‘bărbat’
4. iziyanta ‘ei au făcut’	11. piyanti ‘ei dau’
5. turpis ‘pâine’	12. hantawatis ‘rege’
6. tarhunzas ‘tunet’	13. istaris ‘mână’
7. hawis ‘oaie’	

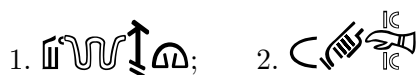
Toate cuvintele de mai sus pot fi înscrise în moduri diferite cu ieroglife luwiene. În cele ce urmează, fiecare cuvânt a fost înscris în două moduri diferite, însă în ordine arbitrară:

(!) O explicație adăugătoare, pe lângă răspunsuri, nu se cere și nici nu va fi notată.

(a) Potrivii fiecare cuvânt în limba luwiană, scris cu litere latine, cu cele două forme ieroglifice care îi corespund. Indicați concordanțele precum urmează: „număr ~ două litere”.

(b) Iată două dintre cele 13 cuvinte propuse mai sus, înscrise într-un alt mod posibil:

Determinați care cuvinte sunt acestea.

(c) Explicați succint toate funcțiile posibile ale următoarelor simboluri luwiene:

⚠ Limba luwiană face parte din familia indo-europeană. Era vorbită în Asia Mică în jur de 3000 de ani în urmă.
 —Tae Hun Lee

Problema nr. 3 (20 de puncte) Sunt date enunțuri în limba kunuz-nubiană și traducerile lor în limba română:

1. **ar kanarri:cci:g kami:g ja:nticcirsu.**
Noi am cumpărat cămilele pentru vecini.
2. **tirt kade:g allesu.**
Proprietarul a reparat rochia.
3. **jahali wali:g darbadki biticcirra.**
Tinerii le vor da găina câinilor.
4. **man jahalgi kade:cci:g ma:gtirsu.**
El a furat rochiile pentru tânăr.
5. **ay beyye:cci:g aja:nirri.**
Eu cumpăr salbele.
6. **wal aygi ba:bi:g elde:nsu.**
Câinele a găsit ușile pentru mine.
7. **magas ikki wali:g ticcirsu.**
Hoțul v-a dat câinii.
8. **i:di magaski kami:g tirsu.**
Bărbații i-au dat cămilele hoțului.
9. **ay hanu:g bijomri.**
Eu voi lovi măgarul.
10. **sarka:yi aygi beyye:cci:g ade:nda.**
Lașii îmi dau mie salbele.

(a) Traduceți în limba română:

11. **magasi argi ajomirra.**
12. **ay kanarri:g ba:bki alletirsi.**
13. **hanu tirti:g elirsu.**
14. **tirti argi kamgi de:ccirsa.**
15. **ay darbadki bija:ndi.**

(b) Traduceți în limba kunuz-nubiană:

16. *Vecinii îi dau salba proprietarului.*
17. *Tânărul a cumpărat câinele pentru noi.*
18. *Noi îl vom fura.*
19. *Proprietarii au lovit hoții.*
20. *Câinii au găsit găinile pentru laș.*

⚠ Limba kunuz-nubiană face parte din familia sudaneză de est. Este vorbită de circa 50 000 de persoane în Egipt.

y = i în cuvântul *iar*. Semnul : indică faptul că vocala precedentă este lungă.

—Aleksejs Pegușevs

Problema nr. 4 (20 de puncte) Contactele recente cu civilizația occidentală au cauzat anumite schimbări în limba iatmul. Au apărut cuvinte și expresii noi, iar unele din cele existente au căpătat noi sensuri.

Sunt date cuvinte și îmbinări de cuvinte în limba iatmul și traduceri lor în limba română, în ordine arbitrară:

1. guna vaala	a. <i>banană</i>
2. ka'ik	b. <i>vacă</i>
3. ka'ikgu	c. <i>canoe</i>
4. klawun	d. <i>carte</i>
5. laavu	e. <i>băutură carbogazoasă, alcool</i>
6. laavuga vi'	f. <i>pușcă</i>
7. laavuga	g. <i>tablou, umbră</i>
8. ni'bu	h. <i>automobil</i>
9. ni'buna vaala	i. <i>am obținut</i>
10. nyaka'ik	j. <i>oglinză</i>
11. vi	k. <i>am văzut</i>
12. vi'wun	l. <i>ceasornic</i>
13. walini'bana bâk	m. <i>suliță</i>
14. walini'bana gu	n. <i>a citi</i>
15. walini'bana vi	o. <i>pământ</i>

(!) O explicație adăugătoare, pe lângă răspunsuri, nu se cere și nici nu va fi notată.

(a) Determinați concordanțele corecte.

(b) Traduceți în limba română:

1. **vaala**;   2. **gu**;   3. **vi'**

Unul din aceste trei cuvinte are un sinonim mai recent printre cuvintele și enunțurile (1–15). Identificați acest sinonim. De ce a început să fie utilizat?

(c) Traduceți în limba iatmul:

1. *porc*;   2. *frunze de banană*;   3. *soare*;   4. *oameni albi*

Unul din răspunsuri trebuie să coincidă cu unul din cuvintele sau enunțurile (1–15).

⚠ Limba iatmul face parte din familia sepik. Este vorbită de circa 46 000 de persoane în Papua Noua Guinee.

' și ny sunt consoane. â este o vocală.

—Artūrs Semeņuks

Problema nr. 5 (20 de puncte) Sunt date cuvinte în limba jaqaru și traduceri lor în limba română:

aq'ipsa	<i>și peștera</i>	qucxap'a	<i>prin lac</i>
aq'na	<i>în peșteră</i>	qucxst'psa	<i>și din lacul nostru₁₊₂</i>
chushp'a	<i>colțul lui</i>	marka	<i>orașul</i>
chushuntxi	<i>este în colț?</i>	markp't'a	<i>din orașul lui</i>
ishinhna	<i>în patul meu</i>	markstxi	<i>este orașul nostru₁₊₂?</i>
ishma	<i>patul tău</i>	utamt'a	<i>din casa ta</i>
p'ak'u	<i>oala</i>	utnha	<i>casa mea</i>
p'ak'unhpsa	<i>și oala mea</i>	yaputxi	<i>este câmpul?</i>
qaqat'a	<i>din stâncă</i>	yapsanpsa	<i>și în câmpul nostru₁₊₂</i>

(a) Traduceți în limba română:

1. **utnhantxi**
2. **yapp'psa**
3. **yapup'psa**

(b) Traduceți în limba jaqaru:

4. *stâncă noastră₁₊₂*
5. *în colțul tău*
6. *și în colțul tău*
7. *și din colțul tău*
8. *este din peșteră?*
9. *este casa?*

⚠ Limba jaqaru face parte din familia aimara. Este vorbită de circa 730 de persoane în Peru.

nh $\approx$ *n* în cuvântul *cangur*. **ch**, **cx**, **q**, **sh**, **tx** sunt consoane. Semnul ' ' indică aspirarea.
nostru₁₊₂ = 'al meu și al tău'. —Ivan Derjanski

Redactori: Bojidar Bojanov, Qitong Cao, Jeong Yeon Choi,
Ivan Derjanski (editor tehnic), Hugh Dobbs, Dmitri Gerasimov, Xenia Ghiliarova,
Stanislav Gurevici, Gabrijela Hladnik, Boris Iomdin (redactor-șef), Bruno L'Astorina,
Tae Hun Lee, Daniło Mísac, Miina Norvik, Aleksejs Peguševs, Alexandr Piperski,
Maria Rubinștein, Daniel Rucki, Artūrs Semeņuks, Pavel Sofroniev, Milena Veneva.

Textul în română: Elena Suff.

Succes!